

**KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN**

**ZAAK VAN C.F.
t. NV MEDIA AD INFINITUM**

(dossier nr. 2014/144)

BESLISSING
nr. 2014/027

11 juni 2014

In de zaak van C.F. tegen NV Media Ad Infinitum,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Mevr F. FIERS,
Dhr L. HELLIN,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN,
Dhr H. VAN HUMBEECK, *leden*

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 11 juni 2014,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

FEITEN EN PROCEDURE

1. Op 12 mei 2014 heeft C.F., via het online klachtenformulier bij de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) een klacht ingediend tegen NV Media Ad Infinitum, met maatschappelijke zetel Medialaan 1 te 1800 Vilvoorde.

De klacht heeft betrekking op het programma 'Hoe schoon is...', dat op 11 mei 2014 om 17u10 werd uitgezonden op Vitaya, een omroepprogramma van NV Media Ad Infinitum (hierna: Vitaya).

Volgens de klaagster bevat de uitzending *“zeer expliciete erotische beelden”*. Mevrouw F. vindt *“het op deze expliciete en smakeloze manier in beeld brengen van seksualiteit op dit uur van de dag onacceptabel en schadelijk voor kinderen”*.

2. Vitaya heeft met een aangetekende brief en per e-mail van 28 mei 2014, gereageerd op de voornoemde klacht.

3. De klaagster en Vitaya zijn rechtsgeldig en aangetekend uitgenodigd voor de hoorzitting van 11 juni 2014.

Mevrouw F. laat per e-mail aan de VRM weten in de onmogelijkheid te verkeren om de hoorzitting bij te wonen. Ze voegt hierbij een reactie op het wederwoord van Vitaya.

Vitaya, vertegenwoordigd door de heer Sven Van Damme, bedrijfsjurist, wordt op 11 juni 2014 gehoord door de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen (hierna: de Kamer) van de VRM.

TOEPASSELIJKE REGELS

4. Artikel 42 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen.

Deze bepaling geldt ook voor andere programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma's ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of moeten ze gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid gelden ook voor aankondigingen van programma's die uitgezonden worden door lineaire televisieomroeporganisaties”.

A. Argumenten van mevrouw F.

5.1. Mevrouw F. geeft aan dat ze als moeder van twee jonge kinderen van twee en vijf jaar oud een belang heeft bij het indienen van de klacht. Op het uur van uitzending, om 17u10, liepen haar kinderen nog rond in de buurt van het televisietoestel.

5.2. De klagster voert vervolgens aan dat in de betrokken aflevering van het programma 'Hoe schoon is...' zeer erotische beelden voorkomen die *“ronduit schokkerend”* zijn. Er wordt gefilmd in een parenclub, waarbij de kijker *“door het beeld vliegende gebruikte condooms, billen en seksuele handelingen”* te zien krijgt. Dergelijke beelden zijn volgens mevrouw F. schadelijk voor kinderen.

Op een zondagnamiddag om 17u10, het tijdstip waarop het voorliggende programma is uitgezonden, zijn de kinderen thuis en nog wakker, aldus de klagster, en wil ze de televisie kunnen aanzetten, zonder dat er beelden worden getoond die niet voor hen geschikt zijn. Zeker op Vitaya, een

zender gericht op vrouwen, waarvan er velen jonge kinderen hebben, kon de klaagster het tonen van dergelijke beelden niet vermoeden.

Mevrouw F. geeft ten slotte aan dat ze op het moment van inschakelen, enige tijd na het tweede reclameblok, op geen enkele manier is gewaarschuwd voor de erotische inhoud van het programma. Ze is van oordeel dat, indien een waarschuwingslogo wordt gebruikt, dit gedurende de hele uitzending moet worden getoond.

B. Argumenten van Vitaya

6.1. Vitaya licht toe dat ‘Hoe schoon is...’ een reality-programma is waarbij twee schoonmaaksters ten strijde trekken tegen vet, vuil en viezigheid. Elke aflevering schieten ze iemand te hulp die het niet zo nauw neemt met netheid. Ze gaan daarbij ook speciale uitdagingen aan op vraag van een kijker. In voorliggend geval gingen de schoonmaaksters op bezoek in een parenclub.

Het programma werd aangekocht van RTL Nederland BV, op wiens website de betrokken aflevering gratis kan worden bekeken.

6.2. Vitaya controleert bij aangekochte programma's de leeftijdscode die eraan worden toegekend in buitenlandse online databanken. Volgens Vitaya heeft de Kamer het belang van leeftijdscode van buitenlandse classificatiesystemen onder meer op een informatievergadering in november 2011 onderkend.

Aangezien ‘Hoe schoon is...’ een Nederlands programma is, heeft Vitaya ‘Kijkwijzer’ geconsulteerd, het Nederlandse classificatiesysteem om onder meer films en televisieprogramma's te voorzien van informatie over hun mogelijke schadelijkheid voor kinderen. ‘Hoe schoon is...’ krijgt als classificatieresultaat: ‘Alle leeftijden’ (AL), een programma dat door alle leeftijden kan worden bekeken en geen schadelijke elementen bevat.¹

6.3. Aangezien het voorliggende programma geen schadelijke elementen bevat, aldus Vitaya, werd geen specifiek later uitzenduur voorzien. Vitaya wijst er hierbij op dat de zender zich bovendien niet richt op kinderen, maar wel voornamelijk op vrouwen tussen 18 en 54 jaar.

6.4. Om de ouders te waarschuwen heeft Vitaya wel een ‘12+’ logo toegevoegd aan het programma. Dit logo verschijnt aan het begin van het programma en na ieder reclameblok voor vijf seconden in beeld. Het ‘12+’ logo werd op gezamenlijk initiatief van NV SBS Belgium, NV Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie en NV Mediaaan/NV Media Ad Infinitum ingevoerd vanaf 1 februari 2014.

Programma's die een ‘12+’ label krijgen worden door deze omroeporganisaties niet beschouwd als “*schadelijk voor de zedelijke*

¹ Zie website Kijkwijzer: <http://www.kijkwijzer.nl/index.php?id=26&i=212540&professional>.

ontwikkeling van minderjarigen” in de zin van het Mediadecreet. Het logo is bedoeld als extra service naar de ouders toe, die, zoals Vitaya op de hoorzitting verduidelijkt, op deze manier gewaarschuwd worden dat het programma elementen kan bevatten die niet vanzelfsprekend zijn voor kinderen.

C. Beoordeling

7.1. Artikel 42 van het Mediadecreet bevat enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen *“ernstig zouden kunnen aantasten”* en anderzijds een relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die *“schade zouden kunnen toebrengen”*.

Uitzendingen die onder het relatieve verbod van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (inzonderheid codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien, krachtens artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

7.2. Bij de toetsing van de inhoud van voorliggende aflevering van het programma ‘Hoe schoon is...’ aan artikel 42 van het Mediadecreet, stelt de Kamer vast dat er, zoals klaagster aangeeft, onder meer gebruikte condooms en halfnaakte personen in een parenclub worden getoond. Zo is in één van de scènes in de parenclub te zien hoe een gemaskerde man toekijkt, terwijl een koppel in een kooi seksuele handelingen verricht, weliswaar zonder dat deze handelingen expliciet in beeld worden gebracht.

Wat de potentiële schadelijkheid van beelden met seksuele handelingen voor minderjarigen betreft, heeft de Kamer eerder al geoordeeld dat jonge kinderen seksuele handelingen vaak nog niet goed kunnen interpreteren waardoor misverstanden mogelijk zijn die jonge kinderen bv. angstig en ongemakkelijk doen voelen of onzeker maken over volwassenen in hun omgeving. Mogelijks vormen kinderen zich een onrealistisch beeld over wat seks inhoudt. De ontwikkeling van de seksualiteit is leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt ook leeftijds- en ontwikkelings-adequaat is.²

Leeftijdscodes van buitenlandse classificatiesystemen, zoals ‘Kijkwijzer’, kunnen inderdaad, zoals Vitaya aangeeft, een aanwijzing vormen voor de Kamer bij de beoordeling van de feiten. Dit betekent echter niet dat de Kamer zich hiertoe hoeft te beperken noch dat ze gebonden is door

² Zie bv. beslissing nr. 2011/021 van 17 oktober 2011, beslissing nr. 2012/022 van 3 juli 2012 en beslissing nr. 2013/022 van 15 oktober 2013 van de VRM.

buitenlandse leeftijdscores.³ Hoewel Kijkwijzer aangeeft dat het programma 'Hoe schoon is...', althans het 'Voorjaar 2013' in het algemeen, geen schadelijke elementen voor kinderen bevat, treedt de Kamer wat de voorliggende aflevering van het programma betreft, de kwalificatie van de leeftijdscode 'AL' niet bij. Deze aflevering bevat wel degelijk seksueel getinte beelden die potentieel schadelijk kunnen zijn voor minderjarigen in de zin zoals hiervoor uiteengezet.

De Kamer houdt er bij de beoordeling ook rekening mee dat Vitaya zelf besliste een '12+' logo toe te voegen aan de uitzending van de betrokken aflevering.

Volgens Vitaya heeft dit leeftijdslabel geen betrekking op de "*schadelijkheid voor minderjarigen*", maar vormt het wel een waarschuwing naar de ouders aangaande de "*(on)geschiktheid voor kinderen*" van een programma.

Dit standpunt strijdt echter met het persbericht, dat naar aanleiding van het invoeren van het '12+' logo werd verspreid, waarin valt te lezen dat de programma's door de omroeporganisaties die het logo gebruiken, worden "*gescreend op elementen van seksualiteit, geweld en taalgebruik*".⁴ Dit lijkt erop te wijzen dat "*geschiktheid*" in deze context niet louter betrekking heeft op bv. de moeilijkheidsgraad van de inhoud van het programma. De betekenis van het leeftijdslabel is in ieder geval niet volledig duidelijk waardoor het verwarrend kan zijn voor de ouders.

Daarenboven heeft Vitaya op de hoorzitting aangegeven dat zij niet alle afleveringen van 'Hoe schoon is...' bij hun uitzending van het '12+' logo heeft voorzien, wat aannemelijk maakt dat zij specifiek bij de voorliggende aflevering "*elementen van seksualiteit, geweld en taalgebruik*" heeft onderscheiden, eerder dan dat het leeftijdslabel een indicatie geeft van de geschiktheid voor kinderen van deze programma-reeks.

Gelet op de hiervoor besproken elementen is de Kamer van oordeel dat de betrokken aflevering van 'Hoe schoon is...', geen programma is waarvoor een absoluut verbod geldt en dat de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen *ernstig* zou kunnen aantasten, met name waarin pornografische scènes voorkomen, zoals bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Mediadecreet.

De Kamer is daarentegen wel van oordeel dat de inhoud van de voornoemde aflevering van dien aard is dat deze voor kinderen – minderjarigen jonger dan twaalf jaar - leeftijds- en ontwikkelings-inadequaaf is en dat het risico bestaat dat de inhoud schade toebrengt aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

³ Zie bv. beslissing nr. 2012/022 van 3 juli 2012 en beslissing nr. 2013/022 van 15 oktober 2013 van de VRM.

⁴ Zie bv. <http://nieuws.vtm.be/tv-media/77558-televisie-voert-12-leeftijdslabel> en <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/cultuur%2Ben%2Bmedia/media/1.1852515>.

7.3. In toepassing van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet dient de Kamer na te gaan in hoeverre door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen werd gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet konden bekijken. Bij ongecodeerde uitzendingen moet bovendien, krachtens artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

Vitaya betwist niet dat de aflevering van 'Hoe schoon is...' die het voorwerp is van onderhavige procedure, om 17u10 is uitgezonden en dat ze geen specifiek later uitzenduur heeft voorzien voor het programma, aangezien ze van oordeel is dat het niet schadelijk is voor minderjarigen en de zender zich daarenboven niet richt op kinderen.

17u10 is een tijdstip waarop de meeste (jonge) kinderen nog niet in bed liggen en, zeker op een zondagnamiddag, een breed publiek kan worden bereikt. De Kamer is van oordeel dat het ongecodeerd uitzenden om 17u10 van een programma dat schadelijk kan zijn voor minderjarigen (meer bepaald kinderen onder de twaalf jaar) te vroeg is en tot gevolg heeft dat niet kan worden gewaarborgd dat geen kinderen de uitzendingen zullen zien. Het argument van Vitaya dat het zenderprofiel niet specifiek gericht is op kinderen, is niet van aard om zulks te weerleggen.

Bovendien vereist artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet dat dergelijke programma's, indien ze ongecodeerd worden uitgezonden, gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool. Het gedurende een vijftal seconden tonen van een '12+' logo bij het begin van de uitzending en na elke reclameonderbreking, miskent deze decretale voorwaarde en volstaat dus niet om de kijkers te waarschuwen voor beelden die schadelijk kunnen zijn voor kinderen.

Uit wat voorafgaat volgt dat de bepalingen van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet door Vitaya werden miskend bij de uitzending van 'Hoe schoon is...' om 17u10 op 11 mei 2014.

7.4. De Kamer is dan ook van oordeel dat Vitaya om voornoemde redenen een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van het Mediadecreet.

Gelet op onder meer de goede intenties bij de betrokken omroeporganisatie die aan de grondslag liggen van de invoering van het leeftijdslabel '12+' en de bereidheid van Vitaya, te kennen gegeven op de hoorzitting, om het label meer bekendheid te geven en te verduidelijken, is een waarschuwing in voorliggend geval een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Verklaart de klacht van C.F. ontvankelijk en gegrond.

Stelt in hoofde van NV Media Ad Infinitum een inbreuk vast op artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet.

Spreekt overeenkomstig artikel 229, 1°, van het Mediadecreet tegen NV Media Ad Infinitum daarvoor de sanctie van de waarschuwing uit.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 11 juni 2014.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.